

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2005/103

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrage voor fotokopieën en thuis afprinten.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 25.06.2005

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling

1.3 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 25.06.2005.

De vraag werd dadelijk op de agenda van de Commissie gezet op 28.06.2005, zodat een communicatie over de zittingsdag niet tijdig kon verlopen.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Ouder kreeg voor haar twee kinderen afrekeningen van de school. Deze bedragen moeten voor het eind van het schooljaar betaald zijn zoniet krijgen zij hun diploma niet, volgens het secretariaat van de school.

Voor het ene kind werd 40,89 euro voor fotokopieën betaald: als dit bedrag door 0,05 euro gedeeld wordt betekent dit dat er 817 kopieën moesten gemaakt worden. Dit klopt absoluut niet. Daarbij komt nog 9,25 euro voor drukwerk allerlei.

Voor het andere kind, dat les volgt in een andere school werd 30 euro betaald.

Beide scholen werden gecontacteerd en om uitleg gevraagd. Zij hebben beiden geantwoord dat dit inderdaad grote bedragen zijn maar dat er wel degelijk zoveel kopieën werden gemaakt.

Als er al zoveel moet betaald worden voor de huur van boeken en de aankoop van werkboeken, waarom dan nog extra kopieën maken?

Een bepaalde leraar mailde een boek (examenstof) door, dat thuis afgeprint moest worden.

Ouder weigerde omdat de inkt voor de printer te veel kost. En wat als een leerling thuis geen computer heeft?

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur

28 juni 2005, 13u30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27.09.2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Paul De Winne, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art.V.13 In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende het zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

De Commissie stelt vast dat vanuit de school aan de vraagsteller gesuggereerd wordt dat het afgeven van een diploma kan afhankelijk zijn van het betalen van de schoolrekeningen. Het standpunt wordt herhaald dat het volgen van onderwijs en het bewijs ervan fundamenteel zijn en een element van openbare dienstverlening. Ze kunnen niet met respect voor de geldende regelgeving afhankelijk gemaakt worden van discussies tussen ouders en school over de bijdrageregeling. Het kan dan ook niet dat met respect voor de geldende regelgeving de school omwille van de bijdrageregeling, een diploma of getuigschrift weigert af te geven. Een binding maken tussen bijdrageregeling en afgeven van diploma houdt ten minste in dat er kan gedacht worden dat er een direct of indirect inschrijvingsgeld is.

Het behoort tot de bevoegdheid van het schoolbestuur om in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen en binnen zijn pedagogisch project aan de ouders te vragen zich bepaalde leermiddelen die verantwoord zijn voor het betrokken leerjaar te laten aanschaffen. Het is daarbij wenselijk dat naast de doelstellingen voor bepaalde leerlingen van de school en de mogelijkheden van het leermiddel ook met de kostprijs rekening gehouden wordt. Het schoolbestuur pleegt hierover overleg binnen het participatieproces, zeker als het een belangrijke kost is en communiceert hierover.

De Commissie vindt het wel noodzakelijk dat, indien belangrijke leermiddelen als een computer noodzakelijk zijn, er rekening gehouden wordt met minder begoede ouders of de concrete situatie van sommige leerlingen. Scholen moeten zo veel mogelijk schikkingen treffen om leerlingen een computer te laten gebruiken in de school buiten de eigenlijke lessen. Dit geldt ook voor het uitprinten van voor het onderwijs noodzakelijk studiemateriaal.

Brussel, 28 juni 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter